

СТАНОВИЩЕ

От проф. д.ю.н. Йонко Кунчев относно научната продукция на Георги Пенчев Георгиев – единствен участник в обявения от Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ за академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 9.1 Национална сигурност (системи за автоматизиран мониторинг и контрол в сигурността) в бр. 72/22.08.2023 г.

Георги Георгиев участва в конкурса с две монографии и 17 статии. Научната му продукция обхваща две основни области: сигурността и техническия аспект на доказателствената дейност при събиране и изследване на веществени доказателства в наказателния процес, която е предмет на криминалистическата наука. Публикациите в сферата на сигурността са статии в съавторство. Самостоятелни са в областта на криминалистиката. В тази област Георги Георгиев има солиден практически опит, който отразява в своите публикации.

Предмет на моето становище ще бъдат двете книги на Георги Георгиев с които участва в конкурса - „Методика за откриване, фиксиране, изземване и изследване на трасологични следи и веществени доказателства“ и „Методика за откриване, фиксиране, изземване и изследване на оръжия, боеприпаси и веществени доказателства“.

Книгата „Методика за откриване, фиксиране, изземване и изследване на трасологични следи и веществени доказателства“ в обем от 130 страници е структурирана в три глави: а) понятие и предмет на трасологията; б) откриване, фиксиране, изземване и пакетиране на следи, веществени доказателства и веществени доказателствени средства по време на оглед на местопроизшествие; в) изследване на трасологични следи и веществени доказателства.

Предмет на книгата са някои теоретични аспекти относно следите. Акцентът е поставен върху практическите въпроси, свързани с прилагането на различни методи за тяхното откриване и изследване чрез т.нар. „трасологична експертиза“. Основните обекти на тази експертиза са следи-отпечатъци: а) образувани от отключващи средства (ключове, шперцове и др.), образувани върху брави, брави, катинари и пр.; б) от инструменти; в) човешки крак; г) автомобилни гуми; д) ръкавици; е) пломби. Предмет на изследване е и експертизата за установяване целостта на даден обект (предмет, текстилна материя и др.) чрез неговите части, отделени чрез отчупване, разкъсване, разрязване и пр. В книгата е представена методиката за извършване на тези експертизи, която се основава на криминалистическите теории за следите и идентификацията. Авторът се

опира на установени в криминалистиката основни положения относно следите-отпечатъци, механизма на тяхното образуване и методиката на идентификационното изследване. Разгледани са и някои въпроси относно диагностичното изследване на следите-отпечатъци.

Книгата представлява научен и практически интерес в „технологичната“ част относно откриването, изземването и изследването на следите-отпечатъци от различни видове обекти. Тук проличава професионалният поглед на автора и неговият практически опит. Относно останалата част се създава впечатление, че е написана за разширяване на обема, защото тази материя може да се срещне във всеки учебник по криминалистика.

Относно книгата могат да бъдат направени множество конкретни бележки относно съдържанието и редакцията. Ще бъдат обсъдени отделно, само с автора. Тук се очертава само някои принципни бележки и препоръки.

Първо, в книгата не се прилага единен подход при изследване на материята. Някои въпроси се разглеждат общо и схематично, а други – твърде детайлно. Вероятната причина е, че в книгата са включени материали от публикации на автора по конкретни проблеми, свързани с откриването, изземването и изследването на следи, което не съобразено в достатъчна степен с общия подход на изложението.

Второ, опитите на автора за препращане към наказателнопроцесуалното доказателствено право не са особено сполучливи. Неприемливо е да се посочва, например, че доказателствената стойност на фотоснимките на местопроизшествие и на посочените в книгата веществени доказателства е нормативно определена. Съгласно чл. 14, ал. 2 НПК доказателствата и средствата за тяхното установяване не могат да имат предварително определена сила. Не може да се изрази съгласие с автора, че на местопроизшествието могат да се открият веществени доказателства (с. 26), или пък, че на местопроизшествието се фотографират доказателства и т.н. Ноторно известно е, че в резултат на престъплението възникват факти (следи и други обекти), които не са доказателства. Придобиват качеството на доказателства в резултат на доказателствена дейност – прилагане на даден способ на доказване, изготвяне на доказателствени средства по установен в НПК ред. На много места се използва термина „документиране“ – такъв термин не съществува в кодекса. В наказателния процес не се извършва документиране, а доказване. В тази област проличава недостатъчното познаване на наказателнопроцесуалното право, което е обяснимо с факта, че Г. Георгиев не е юрист, а инженер. Поради тази причина се наблюдава точното обратното в технологичния аспект на

събирането и изследването на доказателствата – високо ниво на компетентност и задълбоченост.

Трето, изложението в книгата би следвало да се прецизира от гледна точка на неговата система и структура. Прави впечатление липсата на баланс между обема на отделните глави. Първата глава е 15 страници, втората е 14 страници, а третата – 94 страници. Преструктурирането е наложително, според мен, не само заради баланса, но и за да се получи по-точно съответствие между съдържанието и наименованието на отделните глави. По този начин ще се постигне и повече логичност в структурата и съдържанието на книгата. А това безусловно ще улесни читателя. Книгата се нуждае от редакционно подобрене.

Книгата „Методика за откриване, фиксиране, изземване и изследване на оръжия, боеприпаси и веществени доказателства“ в обем от 115 страници е структурирана в четири раздела: а) огнестрелни оръжия; б) боеприпаси и части от боеприпаси; в) вътрешна балистика и идентификационни изследвания и г) външна балистика.

Първите два раздела – за огнестрелните оръжия и боеприпаси имат справочен характер. Разглеждат се различните видове огнестрелни оръжия и боеприпаси. В тази област има множество източници, които явно са ползвани от автора, но не са цитирани.

Следващите две глави са относно т.нар. „вътрешна“ и „външна балистика“. Тези термини не са особено прецизни, но са възприети в някои пособия по криминалистика. Всъщност се касае за два аспекта, които се включват в предмета на съдебно-балистичната експертиза – процесът на следообразуването върху куршума и гилзата при произвеждане на изстрел и образуване на следи от куршум (сачми) върху поразената преграда.

„Вътрешната балистика“ включва в своя предмет диагностични и идентификационни изследвания на куршуми, гилзи и огнестрелни оръжия. Предмет на диагностичните изследвания е определяне вида на огнестрелното оръжие, годността му да произведе изстрел, оригиналността на неговите части и пр. Във фокуса на тези идентификационните изследвания е идентификацията на огнестрелно оръжие чрез изстреляни куршуми и изхвърлени от него гилзи. В тази връзка са разгледани методите за изследване, получаване на образци за сравнително изследване и използването на дигитални технологии в съответствие с поставените на вещото лице задачи.

Предмет на „външната балистика“ (която най-точно съответства на наименованието си) е изследване на поразената преграда от куршуми и сачми с цел установяване посоката, дистанцията и последователността на изстрела, както и мястото на неговото произвеждане. Включени са и някои

въпроси, които не са предмет на съдебната балистика (откриване на барутни частици от изстрел), но от друга страна пряко кореспондират с дейността по събирането на доказателства при разследване на престъпления, извършени с използване на огнестрелни оръжия. е класификацията на огнестрелните оръжия и боеприпаси, методите за тяхното идентификационно и диагностично изследване. Относно видовете огнестрелни оръжия и боеприпаси книгата има справочен характер. Тези данни са полезни за специалистите в областта на съдебната балистика.

Двете книги представляват практически пособия за събиране и изследване на доказателства от гледна точка на компетентността на специалиста-технически помощник и вещото лице в областта на криминалистическите експертизи. Двете книги представят автора като вещ специалист в тази област и задълбочен изследовател. Считаю, че те представляват интерес за практиката. Богата илюстрация в тях още повече повишава практическата им значимост.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Георги Пенчев Георгиев притежава богат практически опит, който е намерил отражение в неговите публикации. Има солиден преподавателски опит и е изпълнил критериите за наукометричните данни. Това ми дава основание да приема, че е достоен за академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 9.1 Национална сигурност в областта на системите за автоматизиран мониторинг и контрол в сигурността.

Проф. д.ю.н. Й. Кунчев